

یادداشت/ مدیریت ریسک، کلید حل مشکلات کسب و کارها به قلم علی زنداکبری

علی زنداکبری مدیر عالی و اجرائی کسب و کار

این روزها بسیاری از کسب و کارها در مواجهه با شرایط ناخواسته ای هستند که آنها را با چالشهای متفاوتی روبرو کرده است. افزایش تورم، تلاطم بازارهای ارز و طلا، افزایش نوسان در قیمت کالاها و ... از جمله مشکلاتی است که بازار کسب و کار این روزهای کشور بیش از پیش با آن دست و پنجه نرم می کند. اما اگر تمامی این موارد از ابتدای آغاز کسب و کار و یا در حین آن به عنوان ریسکهای آکار مورد توجه قرار می گرفت، آسیبهای ناشی از بحرانها بوجود نمی آمد یا اثرات آن به حداقل می رسید.

چاره کار کجاست؟

برای جلوگیری از خسارات تحمیلی بحرانها در صنایع، شرکتها و یا کسب و کارها، بهترین کار تشکیل تیم مدیریت ریسک در سازمانها و شرکتها است و کسب و کارهای کوچک می توانند با استفاده از

مشاورهای متخصص ریسک ضمن برآورد مشکلات احتمالی پیشاپیش جهت حل آن راه‌های مختلف را در نظر گیرند.

چرا شرکتها و کسب و کارها از مدیریت ریسک دوری می‌کنند؟

هزینه‌های بالای تشکیل تیم مدیریت ریسک و خدمات مشاوره‌ای آن، مهمترین علت فراری بودن کسب و کارها از تشکیل تیم مدیریت ریسک است. این در حالی است که اگر مدیران هر داد و ستد و خدمت از کوچک تا بزرگ با دیدی بلند نظرانه به سیر تحولات دنیای امروز نگاه کنند، هزینه کرد برای نکته مهمی به اسم "مدیریت ریسک" از ضررهای بزرگ احتمالی برای کسب و کارشان جلوگیری می‌کند و همزمان باعث آرامش ذهنی و روانی برای احتمالات بد مختلف در بازار کاریشان است. نکته دیگر آنکه بعضی از شرکتها و کسب و کارها اصولاً به مدیریت ریسک اعتقادی نداشته و با دیدی سنتی به بازارهای خود نگاه می‌کنند و ریسک و مدیریت آن را شیوه راهبردی برای ادامه کار خود نمی‌بینند.

ریسک و مدیریت ریسک چیست؟

ریسک به زبان عامیانه شامل خطری است که به علت عدم قطعیت در وقوع حوادثی در آینده رخ می‌دهد و هر آنچه این عدم قطعیت بیشتر باشد به اصطلاح گفته می‌شود ریسک زیادتر است، اما ریسک در کسب و کار همواره در جایی است که امکان فرصتی برای ضرر یا سود پیش بیاید و تنها منحصر به بخش منفی کلمه ریسک نمی‌شود جاییکه شاید شما با سود بیشتر، کسب و کارتان را در توهمهای مدیریتی دچار خطر می‌کنید. مثلاً با پیش خرید مواد اولیه بیش از نیاز بازار تقاضای کالایتان! در بسیاری از این زمینه‌ها شما یاد می‌گیرید برای دور کردن ریسکهای مختلف، شجاعت "نه" گفتن را اجرا کنید و البته مهم است که درک کنیم ریسک رخدادی ناشی از کمبود اطلاعات و دانش ما است.

به یاد داشته باشید می‌توان با پیشبینی هر نوع ریسکی، استراتژی مقابله با آن را تبیین کرده و برای جلوگیری و یا کاهش صدمات، ریسک آن را مدیریت نمائید. بنابراین "مدیریت ریسک" را باید فرآیندی در نظر گرفت که طی آن هر کسب و کاری در قالب کوچک یا بزرگ، چه کارگاه و چه شرکتهای کوچک و چه در قالب سازمان یا

شرکتهای بزرگ، اقدام به شناسائی، ارزیابی و کنترل تهدیدات برای سرمایه و درآمد خود نمایند و با دیدگاهی وسیع و آینده نگارانه گذرگاههای سخت خود را پیدا نموده و برای آن پیشاپیش چاره ای بیاندیشند.

هرچند ریسک در ظاهر معنایی خود بار منفی دارد اما مدیریت ریسک فضائی ایجاد می کند برای شناسائی فرصت ها در جهت سرمایه گذاری کاری بر پتانسیلهای کمتر دیده و شناخته شده در کسب و کار.

نکات کلیدی در مدیریت ریسک : شناخت کسب و کار و اولویت بندی خطرات

یکی از نکات حساس و ظریف در مدیریت ریسک، درک و شناخت کامل و صحیح از نوع کسب و کار و محلی است که کسب و کار در آن فعالیت دارد. این مهم از اصلیتترین مراحل است که کسب و کارها باید به آن توجه ویژه داشته باشند. بطور مثال اینکه ما بدانیم در کسب و کار برنامه نویسی چه نرم افزارهایی جدیداً وارد بازار شده اند و شرکتهای فعال در حوزه فعالیت ما چه نوع سبکی را برای پیشرفت کاریشان مد نظر دارند، در این صورت انتخاب نوع برنامه نویسی شرکت ما برای مشتریان تعیین کننده است. حال اگر ما در شهری فعالیت نمائیم که اصولاً به تکنولوژی برنامه نویسی اعتقاد نداشته و یا به هر علتی نیاز نداشته باشند، پس حضور ما در آن شهر بی معنی است و یا اگر کسب و کار ما در حوزه تولید برنج باشد فعالیت ما در بخشهای کم آب ذاتاً با مشکل مواجه است چراکه آب زیاد لازمه کاشت برنج است.

نکته مهم دیگر اولویت بندی خطرات احتمالی است که براساس آن با بهره مناسب و هماهنگ از منابع، علاوه بر به حداقل رساندن خسارات وقایع ناخوشایند، تحقق فرصتهای به وجود آمده را نیز به مرحله عمل رسانده و فرصتی مغتنم را برای کسب و کار ایجاد می نماید. اولویت بندی نمودن اشتباه در خطرات احتمالی می تواند موجب غفلت ما از یک ریسک و توجه بی موقع به ریسک دیگری شود. گاهی نیز لازم است دو یا چند ریسک را به صورت موازی مدیریت نمود چراکه در بعضی صنایع ریسکها بیش از تصور ما به صورت زنجیر وار به یکدیگر متصل هستند.

مدیریت ریسک چه مزیتها ئی برای ما دارد؟

- یکی از مراکز هزینه بر و در عین حال مهم در کسب و کار بخش حقوقی است با پیشبرد مدیریت ریسک در کسب و کار و توجه به وقایع خفیه و

آسیب زای آن مسئولیتها و هزینه های بخش حقوقی به طرز چشمگیری کاهش می یابد.

-مدیریت ریسک با ایجاد حس امنیت روانی در محل کار به کسب وکار آرامش می دهد.

-وقتی در محل کسب و کار آرامش باشد پس تمرکز کارکنان بر نوآوری و انجام صحیح کار واقع می شود و در نتیجه تجارت در کسبو کار به بهره وری بیشتر و با ثبات تر می رسد.

-تغییر فرهنگ سازمانی با پیشبینی مشکلات احتمالی از دیگر مزایای مدیریت ریسک است. وقتی شما به کوچکترین ریسکهای احتمالی در کسب وکار خود تمرکز کنید و کارکنانتان را در این مسیر هدایت نمائید نسبت به سایر شرکتها چابک تر بوده، فرهنگ خود اصلاحی را به سیستم خود تزریق نموده اید.

-افزایش ظرفیت رشد فرصتی است که شما با مدیریت ریسک می توانید بیش از رقبا به آن دست یابید چراکه برای تولید محصول جدید می توانید به تجربیات مدیریت ریسک سالهای گذشته خود رجوع کرده و در تولیدات جدید آنها را در نظر بگیرید.

-حضور قدرتمند در عرصه رقابت با مدیریت ریسک، سطح بالای مدیریت در کسب و کار را نشان می دهد. وقتی شما در اوقات بحرانهای اقتصادی با پیشبینی بخش مدیریت ریسک، توانمند و کارا به راه خود ادامه می دهید، عرصه رقابت را در همه حال در اختیار خود خواهید داشت.

-یکی از مزایای مدیریت ریسک اجبار در پایش فرآیندهای کسب وکار است تا علاوه بر شناسائی ریسک، پوشش آن نیز به موقع صورت پذیرد. این پایش خود به بهبود فرآیندها کمک نموده و در نتیجه مستقیماً در بهبود کسب و کارها اثر می گذارد.

در پایان متذکر می شوم اهمیت مدیریت ریسک در دنیای امروز و برای تمامی کسب و کارها امری حیاتی است و بحث و نوشتار در خصوص مدیریت ریسک می تواند به چندین جلد کتاب منجر شود و هدف این یادداشت تنها در حد جلب توجه تمامی کسب و کارها به این مقوله مهم وادی تجارت است.